

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndc/1/2021
Identifikačné číslo spisu:	1121200366
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1121200366.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EuroSpotrebiteľ, so sídlom v Kysuckom Novom Meste, Sládkovičova 1222/73, IČO: 51 428 148, proti žalovaným 1/ Národná rada SR, Námestie Alexandra Dubčeka 1, Bratislava 1, 2/ Slovenská republika, zastúpená žalovaným 1/, o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 20C/3/2021, o nesúhlase s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Na prejednanie sporu vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 20C/3/2021 je príslušný Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Na Krajskom súde v Bratislave na základe podanej žaloby žalobcom o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach podľa § 301 a nasl. Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), sa viedlo konanie pod sp. zn. 14C/5/2020. Krajský súd v Bratislave opierajúc sa o § 40, § 43 ods. 1, § 12, § 13 a § 15 ods. 1 CSP postúpil tento spor Okresnému súde Bratislava I ako súdu vecne a miestne príslušnému s odôvodnením, že vychádzajúc z obsahu rozhodujúcich skutkových tvrdení žaloby a z navrhovaného petitu podľa neho v danom prípade nejde o konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v zmysle § 301 CSP, nakoľko žalovaným nie je dodávateľ, tak ako vyžaduje ustanovenie § 302 CSP, žaloba žalobcu vecne nesúvisí so spotrebiteľskou problematikou a z obsahu žaloby nevyplyva, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo nekalú obchodnú praktiku v zmysle § 301 CSP. Preto nie je daná príslušnosť Krajského súdu v Bratislave na prejednanie a rozhodnutie vo veci (č. l. 13 a nasl. spisu).

2. Okresný súd Bratislava I s postúpením Krajským súdom v Bratislave nesúhlasil a predložil spor vedený na jeho súde pod sp. zn. 20C/3/2021 Najvyššiemu súde Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti. Uviedol, že v danom prípade žalobca ako dominus litis petitom vymedzil predmet konania tak, že navrhovaným petitom sa domáha abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach. Otázka, či je žaloba dôvodná, príp. či obsahuje vady, je na posúdení Krajského súdu v Bratislave ako súdu kauzálnu príslušného v zmysle §

31 ods. 1 písm. a/ CSP. Tiež otázka, či žalovaní 1/ a 2/ majú procesnú spôsobilosť, príp. vecnú legitímáciu v konaní, je vecou prvoinštančného súdu, čo v danom prípade je Krajský súd v Bratislave (č. l. 21 spisu).

3. K postúpeniu veci sa vyjadril žalobca, ktorý nesúhlasil s postúpením Okresnému súdu Bratislava I. Navrhol predložiť vec najvyššiemu súdu na rozhodnutie o príslušnosti. Zdôraznil, že postúpenie veci KS nebolo nijak materiálne riadne zdôvodnené a účelom a zmyslom žaloby bol abstraktný prieskum vo veci porušovania práv spotrebiteľov a kolektívna ochrana spotrebiteľov (č. l. 16 spisu).

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Bratislava I a Krajskému súdu v Bratislave (§ 43 ods. 2 CSP) na rozhodnutie o príslušnosti, prejednal vec bez pojednávania (§ 438 ods. 1 a § 177 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava I s postúpením sporu je dôvodný.

5. Podľa § 36 ods. 1 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

7. Podľa § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa § 12 CSP na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 31 ods. 1 písm. a/ CSP na konanie v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach je príslušný Krajský súd v Bratislave pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre.

9.1. Citované ustanovenie CSP je jedinou výnimkou v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach z takmer bezvýnimčne zavedeného pravidla o druhej príslušnosti súdu, v zmysle ktorej rozhoduje v prvej inštancii zásadne okresný súd. V konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, kde sa rozhoduje o neprijateľnosti zmluvných podmienok, rozhoduje v prvej inštancii krajský súd.

10. Podľa § 301 CSP konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach je konanie, v ktorom súd skúma neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou a nekalé obchodné praktiky nezávisle od okolností konkrétneho prípadu.

11. Podľa § 302 CSP žalobu podľa § 301 môže proti dodávateľovi podať iba právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa a orgán dohľadu podľa osobitného predpisu.

12. Právna úprava sporov s ochranou slabšej strany (§ 290 a nasl. CSP) vrátane konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (§ 301 CSP) predstavuje implementáciu smernice Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (ďalej aj „smernica 2009/22/ES“). Ide o osobitný typ konania, ktorého zmyslom a účelom je vysloviť neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách alebo určiť obchodnú praktiku za nekalú mimo rámca konkrétneho sporu medzi spotrebiteľom a dodávateľom, na návrh osobitne procesne legítimovaných subjektov (§ 302 CSP) a so špecifickými účinkami rozsudku (§ 305 CSP). Podľa smernice 2009/22/ES osobitná procesná legítimácia na uplatnenie žalobného práva v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach svedčí predovšetkým: a) nezávislému orgánu, príp.

niekoľkým orgánom špecificky zodpovedným za ochranu záujmov uvedených v článku 1 smernice 2009/22/ES v členských štátoch, v ktorých tieto orgány existujú, alebo b) organizáciám, ktorých účelom je ochrana záujmov uvedených v článku 1 smernice 2009/22/ES v súlade s kritériami stanovenými vnútroštátnym právom. Procesnou legitímáciou na uplatnenie žaloby z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach disponujú dve kategórie subjektov, a to 1) právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa, ide o tzv. spotrebiteľské ochranné združenia a 2) orgány dohľadu podľa osobitných predpisov (v podmienkach Slovenskej republiky predovšetkým Národná banka Slovenska a Slovenská obchodná inšpekcia, ktorej doterajšia prevažne verejnoprávna ingerencia do ochrany práv spotrebiteľa sa rozširuje aj na oblasť tohto druhu súdneho konania).

13. Z obsahu spisu najvyšší súd zistil, že v danom spore sa žalobca žalobou podanou na Krajský súd v Bratislave v zmysle žalobného petitu domáhal určenia, že „v relevantnom období od roku 2011 neoprávnený a protiústavný absolútny zákaz predaja, držby a distribúcie Cannabidiol, CBD, chemicky 2-/(1R,6R)-6-izopropenyl-3-metylcyklo-hex2-en-1-yl/-5-pen-tylbenzene-1,3-diol v Slovenskej republike, bol a je nekalou obchodnou praktikou v neprospech spotrebiteľov“, a aby súd zakázal žalovaným 1/ a 2/ používať túto nekalú obchodnú praktiku.

14. Podľa názoru najvyššieho súdu v danom prípade neexistuje rozpor medzi prejavom žalobcu (§ 302 CSP) urobeným v jeho žalobnom podaní a jeho vôľou. Formálne označenie žaloby korešponduje s jej obsahom, ktorej jednoznačným cieľom je iniciovať konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v zmysle § 301 a nasl. CSP, čo napokon opakovane zdôraznil aj samotný žalobca ako dominus litis (pán sporu, ten kto podal žalobu) v konaní vo svojom nesúhlasnom vyjadrení s postúpením veci Krajským súdom v Bratislave Okresnému súdu Bratislava I. Posúdiť charakter predmetu konania v zmysle žaloby a žalobného petitu, či predaj, držba a distribúcia látky „Cannabidiol, CBD, chemicky 2-/(1R,6R)-6-izopropenyl-3-metylcyklo-hex2-en-1-yl/-5-pen-tylbenzene-1,3-diol“, bola a je nekalá obchodná praktika v neprospech spotrebiteľov, ako aj procesnú legitímáciu strán sporu (ne/existenciu pasívnej a aktívnej vecnej legitímácie strán sporu v zmysle bodu 12. tohto rozhodnutia) je práve úlohou Krajského súdu v Bratislave ako súdu kauzálnie príslušného na konanie podľa § 31 ods. 1 písm. a/ CSP. Kauzálna príslušnosť znamená, že určité typy káuz prejednávajú len veľmi špecificky určené súdy. Jej zmyslom je istá miera špecializácie súdov a sudcov.

15. Výslovením kauzálny nepríslušnosti Krajského súdu v Bratislave v o vyššie uvedenom kontexte by najvyšší súd neprípustne zmenil predmet civilného sporu, ktorý zásadne neurčuje súd, ale žalobca ako tzv. dominus litis modelujúci predmet súdnej ochrany (§ 131 CSP) a označujúci jednotlivé strany sporu (§ 132 ods. 1 CSP).

16. Najvyšší súd preto v súlade s § 43 ods. 2 CSP rozhodol o príslušnosti Krajského súdu v Bratislave na prejednanie a rozhodnutie sporu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.